

Dziekoński, Stanisław

Sprawozdanie z sympozjum katechetycznego w Łomży w dniu 7 stycznia 2000

Studia Teologiczne 18, 457-459

2000

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

KS. STANISŁAW DZIEKOŃSKI

SPRAWOZDANIE Z SYMPOZJUM KATECHETYCZNEGO W ŁOMŻY W DNIU 7 STYCZNIA 2000

Dnia 07.01.2000 w Łomży odbyło się sympozjum naukowe poświęcone tematyce komunikacji wiary w trzecim tysiącleciu. Znani i cenieni w świecie katechetycznym prelegenci, z Polski i zagranicy, podjęli próbę udzielenia odpowiedzi na wyzwania, które stawia katechezie trzecie tysiąclecie. Do uczestnictwa zostali zaproszeni także Rektorzy, Dyrektorzy Referatów Katechetycznych, Wykładowcy katechetyki, Kuratorzy i Pracownicy Ośrodków Doskonalenia Nauczycieli, przedstawiciele katechetów oraz klerycy z Polski centralnej oraz makroregionu północno-wschodniego. Spotkanie rozpoczęło się o godz. 8.00 Mszą św. koncelebrowaną w kościele pw. Wniebowzięcia NMP, której przewodniczył J. E. Ks. Bp dr Stanisław Stefanek. Następnie uczestnicy sympozjum przeszli do budynku Wyższego Seminarium Duchownego.

O godz. 9.30 ks. dr Stanisław Dziekoński powitał wszystkich zaproszonych. Otwarcia sympozjum dokonał zaś J. E. Ks. Bp dr Stanisław Stefanek. Jako pierwszy z prelegentów wystąpił ks. prof. dr hab. Roman Murawski SDB (UKSW), który wygłosił referat na temat katechezy wczesnochrześcijańskiej. Zaznaczył, że do istotnych funkcji katechezy, oprócz nauczania, należy także wtajemniczenie, inicjacja, wprowadzenie w pełnię życia chrześcijańskiego, które w znacznym stopniu dokonywało się przez nauczanie katechetyczne. W zależności od warunków i sytuacji łączyła się bądź z ewangelizacją, tj. pierwszym głoszeniem orędzia o Jezusie Chrystusie, bądź też pogłębiało inicjację po chrzcie. Prelegent zauważył następnie, iż także dzisiaj nie można redukować katechezy tylko do jednej formy nauczania, tzn. nauki religii w szkole, która dla wielu współczesnych uczniów jest jedynym środowiskiem, gdzie bezpośrednio mogą zetknąć się z orędziem chrześcijańskim. Ale wprowadzenie w chrześcijaństwo nie może ograniczyć się tylko do tego „pierwszego zetknięcia”, a także do podstawowego pouczenia o nim, lecz obejmuje pełne wprowadzenie w życie wiary, czyli życie liturgiczno-sakramentalne i życie kościelne (lokalnej wspólnoty), a tego nie da się urzeczywistnić wyłącznie poprzez szkolne nauczanie religii.

W kolejnym wystąpieniu, przygotowanym przez br. prof. Hermana Lombaerds«a (IDU Leuven), został podjęty temat komunikacji wiary dzisiaj. Wypowiedź ta miała na celu bliższe zapoznanie słuchaczy ze zmianami do-

tyczącymi wychowania w wierze, jakie następowały w Europie zachodniej drugiej połowy XX wieku, aż do czasów współczesnych. Prelegent ukazał katechezę i edukację religijną jako proces kontekstualny. Podjął próbę odpowiedzi na pytanie: czy „komunikacja” posiada dodatkową wartość? Ukazał relacje zachodzące pomiędzy komunikacją wiary a mediami elektronicznymi. Następnie, prezentując komunikację wiary w zmieniającym się społeczeństwie, podkreślił, że procesy demokracji i edukacji permanentnej powodują zmianę relacji między społeczeństwem i religią ze wszystkimi tego konsekwencjami. Wskazując zaś na zadania współczesnej katechezy wyróżnił konieczność inicjacji dialogu między katechizowanymi, stopniowe stymulowanie postawy otwartości i wzmacnianie tożsamości chrześcijańskiej.

Po krótkiej przerwie, zostały wygłoszone referaty ukazujące kwestię komunikacji wiary w uznawanych za podstawowe środowiskach wychowania: szkole, parafii, rodzinie i ruchach eklezjalnych. Ks. prof. dr hab. Zbigniew Marek SJ (UKSW) przedstawił katechezę w reformowanej szkole. Wychodząc z założenia, że katecheza jest głoszeniem zbawczego orędzia postawił tezę, iż katecheza w reformowanej szkole jest szansą zarówno dla Kościoła, jak też dla szeroko rozumianej szkoły wraz z innymi środowiskami, które w jakiejś przynajmniej mierze są z nią związane. Wskazał na specyficzne zadania nauczania religii w szkole oraz warunki ich realizacji.

Ksiądz dr Kazimierz Misiaszek SDB (UKSW) podjął natomiast temat parafii jako jednego z podstawowych środowisk rodzenia się i komunikacji wiary. Zauważył, że jej zadaniem jest poszukiwanie nowych form przekazu. Przypomnił też, iż analiza aktualnego stanu katechezy parafialnej każe uwzględnić przynajmniej podwójny punkt widzenia. Pierwszy jest związany z przekonaniem, że należy unikać jednostronnego twierdzenia o zupełnym braku w Kościele polskim form katechezy parafialnej. Drugi wyraża się w opinii, że trzeba koniecznie wskazywać na nieobecność takiego wymiaru katechezy, który zapewnia ciągłość i systematyczność chrześcijańskiej formacji wiernych. Mówiąc zaś o oczekiwaniach względem katechezy parafialnej stwierdził, że idą one po linii założeń i wskazań płynących zarówno z całej Tradycji Kościoła, z podstawowych jego dokumentów, jak również z przeszłych i aktualnych doświadczeń na tym polu. Podkreślił przy tym bardzo wyraźnie, że należy zmieniać stopniowo dotychczasowy model administrowania parafią. Między innymi trzeba stworzyć świeckim większą możliwość aktywnego udziału w jej życiu, równocześnie rozwijając sukcesywnie pracę formacyjną.

Współczesna katecheza rodzinna stała się zaś przedmiotem pogłębionej refleksji ze strony Pani dr Elżbiety Osewskiej (ISNR UKSW). Swą wypowiedź oparła głównie na badaniach empirycznych przeprowadzonych dwukrotnie w wiejskiej parafii na terenie Polski północno-wschodniej (pierwszy raz w kwietniu 1986 r., drugi raz w 1999 r.) Przedstawiła wyniki badań, które wskazały na zmiany w strukturze rodziny oraz na to, jak okres przemian

w Polsce wpłynął na religijność badanych rodziców i katechezę w rodzinie. Swą wypowiedź podsumowała stwierdzeniem, iż mimo wspomnianych przemian rodzina polska nadal realizuje funkcję katechetyczną. Potrzebuje jednak wsparcia ze strony wspólnoty kościelnej wyrażającego się między innymi w poszukiwaniu nowych modeli katechezы odpowiadających specyfice współczesnego życia rodzinnego.

Referat na temat przekazu wiary w ruchach eklezjalnych wygłosił ks. dr Wojciech Nowacki (WSD Łomża). Zaznaczył, że u progu trzeciego tysiąclecia niebagatelne znaczenie w procesie komunikacji wiary zyskują Ruchy Kościelne, Mówiąc o ich specyfice podjął równocześnie próbę ukazania miejsca tychże Ruchów w rzeczywistości Kościoła oraz ich udziału w przekazywaniu wiary. W zakończeniu wypowiedzi Prelegent zaznaczył, że Ruchy Kościelne, mimo swej znaczącej i wzrastającej liczebności oraz powszechności zachowują charakter elitarny, który nie ma na celu tworzenia hermetycznych krup, pielęgnujących poczucie wyższości w stosunku do reszty Kościoła. Prowadzi natomiast do intensywnego przeżywania wiary nastawiając na dzielenie się nią oraz dając możliwość doświadczenia żywej wspólnoty.

Wypowiedź dotycząca przekazu wiary w Ruchach Kościelnych zakończyła tę część sympozjum, która była poświęcona wygłoszeniu referatów.

O godz. 15.00 rozpoczęła się praca w czterech grupach tematycznych: katecheza w środowisku szkolnym; katecheza parafialna; katecheza rodzinna; katecheza a ruchy eklezjalne. Wprowadzenia dokonał ks. mgr Jerzy Abramowicz podkreślając, że zadaniem każdej z grup jest odpowiedzenie na trzy podstawowe pytania:

- Co z katechezы wczesnochrześcijańskiej można przenieść do katechezы trzeciego tysiąclecia?
- Co było szczególnie odkrywcze w wykładzie na temat komunikacji wiary dzisiaj?
- Jaka katecheza (model katechezы) powinna być rozwijana w trzecim tysiącleciu i jakie to ma znaczenie dla podstawowych środowisk katechetycznych?

O aktualności i ważności poruszonych problemów świadczyło duże zaangażowanie w dyskusję prowadzoną przez uczestników zarówno w obranej przez siebie grupie, jak też tę ogólną, która miała miejsce podczas relacji z pracy w grupach. Poszczególne wypowiedzi stały się ważnym materiałem do podsumowania całego sympozjum, którego dokonał prodziekan Wydziału Teologicznego UKSW w Warszawie ks. dr Kazimierz Misiaszek. Ksiądz Dziekan wskazał też na wkład, jaki wniosło omawiane spotkanie w rozwój myśli katechetycznej w Polsce. Jako ostatni zabrał głos ks. dr Stanisław Dziekoński. Dziękując wszystkim prelegentom, organizatorom, sponsorom i uczestnikom sympozjum zaznaczył, że kwestie omawiane podczas tego naukowego spotkania zostaną włączone w treść książki poświęconej tematyce komunikacji wiary w trzecim tysiącleciu. Spotkanie zakończyło się o godzinie 18.00 wspólną modlitwą.